
BARNEVERN ER POLITIKERNES ANSVAR

Barnevern er igjen tema for debatt i Adresseavisen. Kommunalråd Svein Otto Nilsen hevder i innlegg den 20/9 at barnevernet har for dårlig kvalitet og for stor makt. Han informerer videre i innlegg den 28/9 om forslag som han har fremmet i bystyret for å forbedre forholdene. To barnevernansatte har den 25/9 og den 29/9 innlegg med imøtegåelse av Nilsen og forsvar for de rådende forhold.

At kompetansen hos barnevernansatte, og dermed kvaliteten i barnevernet, er for dårlig, er blitt påpekt i utredninger og meldinger fra departement og stortingskomité gjennom en årrekke. Senest ble det påpekt i NOU 2000:12, Befring-utvalgets innstilling.

Mye tyder på at Svein Otto Nilsen også har rett når han hevder at barnevernet har for stor makt. Barnevernet er et lukket system, skjernet for offentlig innsyn og kritikk bak lukkede dører og taushetsplikt. All erfaring viser at det i slike lukkede systemer lett utvikles en ukultur med skjemaavgjørelser, maktarroganse, rettsovergrep og kollegial beskyttelse mot kritikk. Mangel på kompetanse i forhold til arbeidsoppgavene bare forsterker en slik tendens. Indre usikkerhet kompenseres med skråsikkerhet og prestisjerytteri utad. Eksemplene på slik "kultur" er mange og stygge i regimer vi ikke liker å sammenlikne oss med. Når det gjelder fylkets og kommunens barnevern, hjelper det lite at fylkesnemnd og fylkesmann har avgjørelses-, overprøvings- og tilsynsmyndighet. Fylkesnemnd og fylkesmann er deler av det samme lukkede systemet og deler den samme "kultur".

Barnevernsbarnas nærmeste familie opplever ofte total avmakt og overkjøring av den mer eller mindre velsmurte maskin og den "kultur" som barnevernet representerer. Det synes også langt på vei å være realiteten. Saksbehandling og avgjørelser i de enkeltsaker som man på ulike vis får kjennskap til, strider uhyggelig ofte mot alminnelig rettsbevissthet.

Det overordnede ansvaret for barnevernet ligger hos politikerne. På nasjonalt plan gjelder det lovgivningen. På fylkes- og kommuneplan gjelder det oppfølging og kontroll av forvaltningen. Kommunestyret har således den overordnede ledelse av kommunens barnevern, og har dermed full innsynsrett i alt hva det kommunale barnevernet foretar seg, også i enkeltsaker. Fordi offentligheten og media er avskåret fra innsyn, og dermed avskåret fra å øve kritikk og påvirkning når det gjelder barnevern, påhviler det kommunepolitikerne et spesielt stort ansvar for selvstendig oppfølging på dette området.

Det er prisverdig at noen få politikere, først og fremst politikere fra det utskjelte FRP, tar dette særlige ansvar alvorlig. Men det er en skam at flertallet av politikere ikke gjør det.

Jeg oppfordrer kommunepolitikerne til på nytt å vurdere Svein Otto Nilsens ulike forslag, blant annet forslaget om å avholde en åpen høring i kommunen om barnevernet med deltagelse av barnevernsbarn, foreldre, biologisk familie og fosterforeldre, slik det er gjort i Bergen.

Videre ber jeg kommunepolitikerne vurdere å nedsette klage- og tilsynsutvalg for barnevernsaker hvor det er tale om tvangsinngrep, noe i tråd med utvalg som allerede eksisterer for sosialsaker i kommunen. Kommunestyret er i egenskap av øverste ledelse for kommunens barnevern den eneste instans som kan trenge gjennom innsyns-muren, og innsynsretten kan selvsagt delegeres til utvalg som kommunestyret nedsetter. Utvalgsmedlemmene må være mest mulig uavhengige av det etablerte barnevern og dets "kultur", og det er særdeles viktig at tidlige "brukere" av barnevernet er representert.

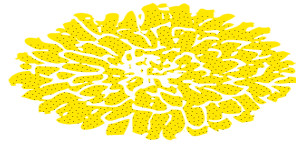
Hensikten med et slikt organ må først og fremst være å bedre rettssikkerheten i enkeltsaker. Med rapportering tilbake til bystyret vil det imidlertid også gi bystyret et bedre og mer pålitelig styringsgrunnlag enn hva det nå får fra forvaltningen alene.

Jeg tror at det er bare et organ etter slike retningslinjer som på kort og lang sikt kan bidra vesentlig til å bedre kvaliteten av barnevernet og dermed rettssikkerheten til barnevernsbarna og deres nærmeste familie.

Barnevernsbarna er ikke så mange, men er antagelig de svakeste av de svake i samfunnet vårt. De har ikke ressurssterke pressgrupper til å tale sin sak, og de fortrenses lett av politikere som løper etter det velfungerende flertall i stemmesanking. Kanskje er mellomvalgperioden nå rett tidspunkt for å ta opp barnevernsbarnas sak på alvor?

Torbjørn Tekle

[Miljøpartiet De Grønne](#) - [De Grønne i Trondheim](#) - [De Grønne i Sør-trøndelag](#) - [Andre lokallag](#)
